

Halit Serhan Ercivelek

**DEVLETLER ÜSTÜ HUKUKUN OLUŞUMU VE
DEVLETLERİN EGEMENLİK HAKLARI:
AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANI ÖRNEĞİ**

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM DEMOKRATİK EGEMENLİK YETKİSİ VE HUKUK SİSTEMİ

1.1. Egemenlik Kavramı ve Hukuk.....	5
1.2. Hukuki Egemenlik.....	6
1.2.1. Egemenlik.....	6
1.2.2. Egemenlik ve Hukuk.....	8
1.3. Demokratik Egemenlik.....	13
1.3.1. Kavram ve Esaslar.....	13
1.3.2. Toplum Sözleşmesi Teorisi.....	18
1.4. Devletin Hukuk Üretme Yetkisi.....	27
1.4.1. Kurucu İktidar.....	33
1.4.2. Yasama Fonksiyonu ve Yasama Yetkisi.....	41
1.4.3. Yasama Yetkisi ve Egemenlik Yetkileri Arasındaki Paralellik.....	46
1.4.3.1. Yasama Yetkisinin Nitelikleri.....	46
1.4.3.1.1. Yasama Yetkisinin Genelliği.....	46
1.4.3.1.2. Yasama Yetkisinin Aslılığı.....	49
1.4.3.1.3. Yasama Yetkisinin Devredilemezliği.....	50
1.4.3.2. Egemenlik Yetkisinin Nitelikleri.....	52
1.4.3.2.1. Egemenliğin Mutlaklığı.....	52

1.4.3.2.2. Egemenliğin Asliliği	52
1.4.3.2.3. Egemenliğin Devredilmezliđi	53

İKİNCİ BÖLÜM

DEVLETLER ÜSTÜ HUKUK

2.1. Uluslararası Hukuk ve Devletin Egemenlik Yetkilerinin Karşılaştırılması.....	55
2.2. Uluslararası Hukuk - İç Hukuk İlişkisi	62
2.2.1. Monist Teori	62
2.2.1.1. Natüralist (Etik) Monizm.....	64
2.2.1.2. Formalist Monizm	64
2.2.2. Düalist Teori	66
2.3. Devletler Üstü Hukuk.....	69
2.3.1. Kavram ve Esaslar	69
2.3.2. Devletler Üstü Hukuk Normunun Tanımlanmasında Maddi ve Şekli Kriterler	74
2.4. Devletler Üstü Hukuk Normunun Nitelikleri.....	81
2.5. Türk Anayasal Sisteminde Devletler Üstü Norm Etkisi.....	89
2.6. Devletler Üstü Hukukun Kaynakları.....	90
2.6.1. Uluslararası Antlaşmalar	90
2.6.2. Uluslararası Örgütler.....	95
2.6.3. Uluslararası Mahkemeler.....	100
2.6.3.1. Uluslararası Ceza Mahkemesi.....	105
2.6.3.2. Uluslararası Adalet Divanı.....	111
2.6.3.3. Avrupa Birliği Adalet Divanı.....	115
2.7. Devletler Üstü Hukuk'a Getirilen Eleştiriler	117

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
AVRUPA BİRLİĞİ ÖRNEKLİĞİNDE
ULUSLARARASI HUKUK-DEVLETLER
ÜSTÜ HUKUK ETKİLEŞİMİ

3.1. Devletler Üstü Yapı Modeli Olarak Avrupa Birliği.....	121
3.2. Avrupa Birliği Hukuk Sisteminin Devletler Üstü Hukuk Sistemine Dönüşümü.....	125
3.2.1. Üye Devletlerin Egemenlik Haklarına Yönelik Anayasal Revizyonlar.....	125
3.2.2. AB Hukuk Sisteminin “Anayasal” Niteliğe Dönüşümü	127
3.3. AB Yapılanmasında Devletler Üstü Nitelikler.....	130
3.3.1. Karar Alma Süreçlerinde Oy Çokluğu İlkesi.....	137
3.3.2. Kurumsal Yetkilerin Devletler Üstü Nitelikleri.....	142
3.3.2.1. Yasama Yetkisi Tekeli.....	142
3.3.2.2. Katmanlı Yetki	143
3.4. AB Hukuk Sisteminin Devletler Üstü Nitelik Kazanması	144
3.4.1. Entegrasyon.....	145
3.4.2. Entegrasyon Hedefinin Hukuki Etkileri.....	145
3.4.2.1. Hukuki (Legalist) Yaklaşım.....	145
3.4.2.2. Neorealist ve Neofonksiyonalist Yaklaşım	147
3.5. AB Normlarının Devletler Üstü Niteliği	149
3.5.1. Doğrudan Etkililik (<i>Direct Effect</i>)	150
3.5.2. Üstünlük (<i>Supremacy</i>)	153
3.6. AB Hukuk Sisteminin Devletler Üstü Hukuk Sistemine Dönüşümünde Yargısal Etki	155
3.6.1. Mahkemelerin ve Yasama Organlarının Hukuku Sistemine Dair Yaklaşım ve Değerlendirme Farklılıkları.....	155
3.6.2. Mahkemelerin Bağımsızlığı İlkesinin Devletler Üstü Hukuk İnşa Sürecine Etkileri	160
3.6.3. Hukuki Entegrasyonun Normatif Araçları.....	163

3.6.4. AB Hukuk Sisteminin Devletler Üstü Nitelik Kazanmasında ABAD Etkisi	164
3.6.4.1. ABAD'ın Anayasa Yargısı İşlevi.....	174
3.6.4.2. ABAD “Ön Karar” Prosedürü ve Devletler Üstü Hukuk Üretimine Etkileri	177
3.6.4.3. ABAD'ın Yargısal Yorum Faaliyetinin Devletler Üstü Hukuk üretimine Etkisi	184
3.6.5. Birlik Hukukunun Devletler Üstü Hukuk'a Dönüşümünde Ulusal Mahkemelerin Etkileri.....	187
3.7. AB Hukuk Sisteminin Devletler Üstü Hukuk Sistemine Dönüşümünde Yasama Etkisi	192
3.8. ABAD İçtihatlarıyla “Federal” Hukuk Sistemi İnşası.....	195
3.9. Devletler Üstü Birlik Hukuku ve Üye Devletlerin Temel Haklar ve Özgürlükler Rejimi	201
SONUÇ	207
KAYNAKÇA.....	215